

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการจัดการศึกษาทุกยุคทุกสมัยล้วนมีจุดมุ่งหมายเป็นอย่างเดียวกันคือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีการดำรงชีวิตที่เป็นสุขตามความมุ่งหวังของสังคม โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 22 แนวการจัดการศึกษายังได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ รวมทั้งมาตรา 23 (ข้อ 5) ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการก็คือ เรื่องความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ทั้งนี้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลให้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งยังต้องมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ นอกจากนี้จะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนก็นับว่าเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

สภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันทั้งทางด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย ปัญหาหลัก ๆ ที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน ก็คือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านการเมือง และปัญหาด้านสังคม โดยเฉพาะปัญหาด้านสังคมที่ประสบอยู่ คือการแพร่ระบาดของโรคและการคุกคามของ

สารเสพติด สื่อลามก การพนัน และการทะเลาะวิวาท โดยเฉพาะปัญหาสารเสพติดเป็นปัญหาที่ร้ายแรงต่อประเทศชาติ และสุขภาพของผู้เสพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 1) อันจะก่อความไม่สงบสุขแก่บ้านเมืองและความมั่นคงของประเทศ ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียดมีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสม หรืออื่น ๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน ธรรมชาติของวัยรุ่นต้องการการยอมรับ ต้องการหาเอกลักษณ์ของตนเอง มีความอ่อนไหวทางจิตใจ หากรู้ไม่เท่าทันหรือปรับตัวไม่ได้จะเป็นเหตุให้เสี่ยงต่อการเกิดอันตราย จากรายงานสถิติของกรมสุขภาพจิต (2544, หน้า 20-24) พบว่า ปัญหาของเยาวชนในโรงเรียนร้อยละ 30 ของนักเรียนมีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพจิตที่แสดงออกมาในลักษณะต่าง ๆ เช่น ปัญหาทางอารมณ์ มีอาการซึมเศร้า พ้อแท้ และหาทางออกด้วยการฆ่าตัวตาย นอกจากนี้เยาวชน 1 ใน 10 เท่านั้นที่ได้รับการช่วยเหลือให้เข้าใจปัญหาของตนเอง และสามารถใช้ศักยภาพของตนในการแก้ปัญหา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 1) ดังนั้นภาพแห่งความสำเร็จซึ่งเกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมทั้งการร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรทุกคนในโรงเรียนทุกระดับ โดยเฉพาะครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ รวมทั้งผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรัก ความเมตตาที่มีต่อนักเรียน รวมทั้งความภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตองอาจ เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

กรมสุขภาพจิตและกรมสามัญศึกษา จึงตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องมีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้กระบวนการทำงานเป็นระบบมีความชัดเจน กรมสามัญศึกษาจึงได้มีนโยบายและกำหนดยุทธศาสตร์ในการที่จะดำเนินการสร้างระบบภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งให้โรงเรียน จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเร่งแก้ปัญหาสารเสพติดและเพศศึกษาในโรงเรียน โดยประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับผู้ปกครอง วัด และชุมชน นโยบายดังกล่าวสถานศึกษาจะต้องดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง แม้ในปัจจุบันจะมีการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 หมวดที่ 2 มาตรา 33 การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาต่าง ๆ อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษาก็ยังคงต้องดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องประชุมชี้แจงทำความเข้าใจและขอความร่วมมือในการดำเนินงานจากบุคลากรในสถานศึกษาให้ครูอาจารย์ทุกคนในสถานศึกษาถือเป็นภาระหน้าที่หลักอย่างหนึ่งที่นอกเหนือไปจากการเรียนการสอน สถานศึกษาจะต้องมีการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง

ทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งมีวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอันจะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่ามนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้น การชี้แนะนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ มิใช่เป็นเพียงการพัฒนาทางด้านสติปัญญาเท่านั้น แต่ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรในโรงเรียนทุกระดับ ผู้ปกครองหรือชุมชนจะต้องดูแลช่วยเหลือให้นักเรียน กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก โรงเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะดูแลใส่ใจนักเรียนอย่างใกล้ชิด สังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ ทำให้ทราบความเปลี่ยนแปลงและสามารถหาวิธีการป้องกันหรือ แก้ไขปัญหาได้ทันการณ์ เนื่องจากทุกปัญหาของนักเรียนล้วนมีสาเหตุและไม่ได้เกิดขึ้นทันทีทันใด แต่เป็นการสั่งสมประสบการณ์ที่มีผลในเชิงลบต่อพฤติกรรมทั้งด้านความคิด ความรู้สึกและ การกระทำ หากไม่ได้รับการช่วยเหลือในเบื้องต้นปัญหาก็จะถูกลามมากขึ้นจนมีความซับซ้อนยาก ต่อการแก้ไขในที่สุด เมื่อนักเรียนอยู่ที่โรงเรียนก็จะมีครูช่วยทำหน้าที่ดังกล่าวแทนพ่อแม่ใน ช่วงเวลาหนึ่ง ฉะนั้นการดำเนินงานตามกระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมี องค์ประกอบ 5 ประการ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริม นักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหาและการส่งต่อ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 5) จึงเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด เพื่อรองรับการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สามารถรับการตรวจสอบประเมิน การดำเนินงานได้ทุกขั้นตอนที่เห็นเป็นรูปธรรม สามารถประเมินคุณภาพของนักเรียนที่เกิดจากผล การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและคุณภาพของครูซึ่งเป็นผู้ดำเนินการตามระบบ ในการดำเนินงานตามกระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ครูที่ ปรึกษานับเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งที่จะสามารถดูแล กำกับ ติดตาม นักเรียนอย่างใกล้ชิด ในขณะที่ เดียวกันผู้ปกครองนักเรียนก็มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าครูที่ปรึกษาที่จะต้องดูแลเอาใจใส่นักเรียน อย่างใกล้ชิดเช่นกัน เนื่องจากนักเรียนที่กำลังเรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นวัยที่เสี่ยงต่อการเกิด อันตรายในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านพฤติกรรม อารมณ์ และสังคม อันอาจนำไปสู่การเกิด ปัญหาที่รุนแรง ยากที่จะบำบัดรักษาได้ หากไม่ได้รับความช่วยเหลือป้องกัน ดังนั้นโรงเรียนและ ครอบครัวจึงมีบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างสำคัญยิ่งในการดูแล แนะนำ สั่งสอน ฝึกฝน กล่อมเกลา และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ตลอดจนจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การพัฒนาการของนักเรียนให้เติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านความคิด ความสามารถ

ความมีจิตวิญญาณเป็นของตนเอง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 8 ที่กำหนดว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลักให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กล่าวคือ ในการจัดการศึกษาต้องการส่งเสริมให้บุคคล ครอบครัว และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ฉะนั้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงมีความสำคัญยิ่งที่จะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับครูที่ปรึกษาเพื่อช่วยกันพัฒนานักเรียนซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าสูงสุดเหนือกว่าทรัพยากรใด ให้เป็นผู้ที่มีความสามารถรู้จักเข้าใจดูแลช่วยเหลือตนเอง และพึ่งตนเองได้ ตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าทั้งต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติได้อย่างมีความสุข

จากการสำรวจข้อมูลผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี จำนวน 10 โรงเรียน พบว่า ผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโดยภาพรวมเป็นที่น่าพอใจ แต่จากการสอบถามข้อมูลการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาโรงเรียนดังกล่าว โรงเรียนละ 3 คน โดยสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจ ความสามารถ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านต่าง ๆ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลพบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 43.33 มีความเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง การคัดกรองพบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 48.33 มีความเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง การส่งเสริม พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 58.33 มีความเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง การป้องกันและการแก้ไข ปัญหาพบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 41.25 มีความเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และการส่งต่อพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 36.66 มีความเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (วิจิต นิ่มนวล, 2546, หน้า 2) จะเห็นว่าด้านการส่งเสริมนักเรียนแม้ว่าจะพบปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ก็ตามแต่สังเกตว่า ปัญหาที่พบสูงกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้นในด้านการส่งเสริมนักเรียน จึงนับว่ามีความสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มปกติถ้าไม่ได้รับการส่งเสริมไปในทางที่ดีแล้ว นักเรียนกลุ่มปกติก็อาจกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาได้ และถ้าเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาเมื่อได้รับการแก้ไขและช่วยเหลือแล้วถ้าขาดการส่งเสริมที่ดี ก็จะเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาต่อไป ดังนั้นการดูแลช่วยเหลือนักเรียนครูที่ปรึกษาหรือแม้แต่ผู้ปกครองจะต้องให้การดูแลเอาใจใส่ทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

จากที่ได้กล่าวมาแล้วจะเห็นว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่าง ๆ ของครูที่ปรึกษามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งถือว่าการดำเนินงานยังมีปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไข ฉะนั้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่น่าจะช่วยให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปตามความมุ่งหวัง ผู้วิจัยจึงมี

ความสนใจและต้องการที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลดีต่อเยาวชนของชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับชั้น
3. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา
4. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาค้นคว้าจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี
2. ผลการศึกษาค้นคว้าจะเป็นแนวทางในการป้องกัน แก้ไข พัฒนาพฤติกรรมนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามความมุ่งหวังในการจัดการศึกษา

คำถามในการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับใด
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับชั้นแตกต่างกันหรือไม่
3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษากันแตกต่างกันหรือไม่
4. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศแตกต่างกันหรือไม่

สมมุติฐานในการวิจัย

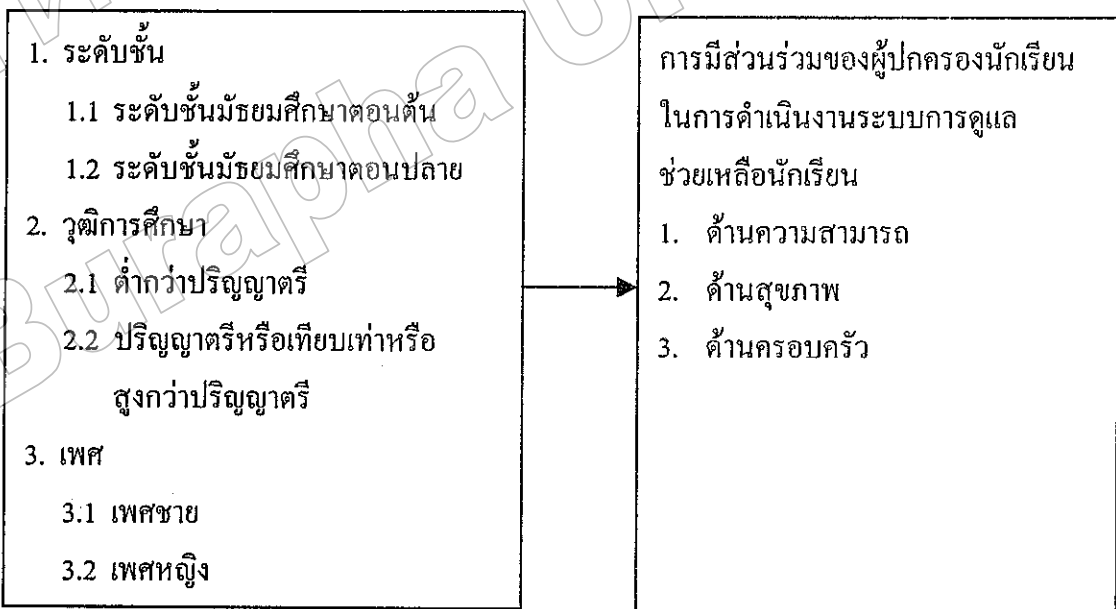
1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับชั้นแตกต่างกัน
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน
3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศแตกต่างกัน

กรอบความคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี โดยใช้กรอบความคิดของ กรมสุขภาพจิต (2544, หน้า 20-24) ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนที่ควรทราบ 3 ด้าน คือ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว ดังภาพที่ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย (กรมสุขภาพจิต, 2544, หน้า 20-24)

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3 ด้าน คือ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 509 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี จำนวน 217 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ระดับชั้น จำแนกเป็น

3.1.1.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

3.1.1.2 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.1.2 วุฒิการศึกษา

3.1.2.1 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

3.1.2.2 ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือสูงกว่าปริญญาตรี

3.1.3 เพศ

3.1.3.1 เพศชาย

3.1.3.2 เพศหญิง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียน 3 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านความสามารถ

3.2.2 ด้านสุขภาพ

3.2.3 ด้านครอบครัว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินการ ร่วมคิด ร่วมฟัง ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมสำรวจปัญหา ร่วมลงทุน ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือป้องกันแก้ไข ปัญหา อบรม ดูแลเอาใจใส่ และร่วมประเมินผลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานที่ส่งผลกระทบต่อตัว นักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ด้านความสามารถ หมายถึง การดูแลช่วยเหลือของผู้ปกครองต่อนักเรียนใน ประเด็นความสามารถทางการเรียนและความสามารถอื่นของนักเรียน ได้แก่ การติดตามผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียนทั้งรายภาคและรายปีการศึกษา พฤติกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน ความตั้งใจ และความสนใจเรียน การมาและการขาดเรียน ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย การปรับตัว ความสามารถทางเชาวน์ปัญญา การร่วมกันพัฒนาความสามารถทางสมอง และการแสดงออกทาง ความสามารถพิเศษ

1.2 ด้านสุขภาพ หมายถึง การดูแลช่วยเหลือของผู้ปกครองต่อนักเรียนใน ประเด็นเกี่ยวกับสภาพร่างกาย จิตใจและพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง ความสะอาดของร่างกาย โรคประจำตัว ความบกพร่องหรือความพิการทางร่างกายเกี่ยวกับอวัยวะ ต่าง ๆ การร่วมกันสนับสนุนและพัฒนาสุขภาพร่างกายทางด้านปัจจัยพื้นฐานเกี่ยวกับอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ชีวิตความเป็นอยู่ การร่วมกันพัฒนาทางด้านจิตใจ พฤติกรรม การแสดงออกทางด้านอารมณ์ พฤติกรรมที่มีผลกระทบต่อการศึกษาเกี่ยวกับสมาธิสั้น การไม่อยู่นิ่ง พฤติกรรมเบี่ยงเบนในทางที่ไม่เหมาะสม บุคลิกภาพ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีงามกับเพื่อน ครู ผู้ปกครองและบุคคลทั่วไปและการดำรงชีวิตที่ดี

1.3 ด้านครอบครัว หมายถึง การดูแลช่วยเหลือของผู้ปกครองในประเด็นเกี่ยวกับ สภาพทางด้านเศรษฐกิจและการคุ้มครองนักเรียน ได้แก่ การหารายได้มาสนองความต้องการปัจจัย พื้นฐานของครอบครัวตั้งแต่อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่มและยารักษาโรค การร่วมกันส่งเสริม ฐานะทางเศรษฐกิจในครอบครัว สนับสนุนค่าใช้จ่ายทางการเรียนทั้งวัสดุ อุปกรณ์ และกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนอื่นๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน การแสดงออกตามบทบาทหน้าที่การเป็นผู้ปกครอง ที่ดีโดยการอบรม สั่งสอน เลี้ยงดู ให้ความรัก ความอบอุ่นและความสัมพันธ์อันดีของบุคคลใน ครอบครัว รวมทั้งการป้องกันภัยอันตรายต่างๆ อันเกิดจากการใช้สารเสพติด และอันตรายอื่นๆ

2. ผู้ปกครอง หมายถึง บุคคลผู้ให้การอบรม เลี้ยงดู คุ้มครอง ดูแล รักษา ควบคุม นักเรียนที่อยู่ในการปกครอง ได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง และผู้อุปการะ เป็นต้น

3. นักเรียนกลุ่มเสี่ยง หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี และได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้ว ต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด ซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาดังกล่าวแต่กรณี

4. โรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการสอนในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งได้แก่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า อยู่ในอำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จังหวัดชลบุรี

5. ระดับชั้น หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียกว่า ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า เรียกว่า ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

6. วุฒิกการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ถึงระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าหรือสูงกว่าปริญญาตรี

7. เพศ หมายถึง เพศของผู้ปกครองนักเรียน แบ่งเป็น 2 เพศ ได้แก่ เพศชาย และ เพศหญิง